

Rådsrekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden

Arbetsmarknadsdepartementet

2015-10-19

Dokumentbeteckning

KOM(2015) 462 slutlig

Förslag till rådets rekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden.

Sammanfattning

Över 12 miljoner personer i EU har varit arbetslösa i mer än ett år. Mellan 2007 och 2014 har antalet långtidsarbetslösa fördubblats, och de utgör nu ungefär 50 procent av alla arbetslösa i EU. Andelen långtidsarbetslösa av den aktiva befolkningen varierar dock kraftigt mellan medlemsstaterna.

Mot bakgrund av utvecklingen av långtidsarbetslösheten inom EU presenterade Europeiska kommissionen den 17 september 2015 ett förslag till rådsrekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden. Enligt kommissionen är syftet med förslaget att öka övergångarna från långtidsarbetslöshet till sysselsättning. Särskilda mål är att öka andelen långtidsarbetslösa som får aktivt stöd, säkerställa kontinuitet och samarbete inom länderna mellan relevanta aktörer, samt att öka effektiviteten i de insatser som riktar sig till långtidsarbetslösa och till arbetsgivare.

Kommissionen uppmanar att partnerskap ingås mellan arbetsmarknadens parter, de offentliga myndigheterna och socialtjänsten. Kommissionens förslag bygger vidare på nära samverkan mellan medlemsstaterna och kommissionen och inbjuder till samverkande insatser mellan alla berörda parter.

Regeringen välkomnar i stort kommissionens förslag till rådsrekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden.

1.1 Ärendets bakgrund

Förslaget till rådsrekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden, som presenterades den 17 september 2015, har sedan länge varit planerat från kommissionens sida som en uppföljning av ordförande Jean-Claude Junckers tidigt uttalade prioriteringar för mandatperioden. Kommissionen aviserade även i sitt arbetsprogram för 2015 att de avsåg presentera ett initiativ för att främja integration och anställbarhet på arbetsmarknaden.

1.2 Förslagets innehåll

Enligt kommissionen är syftet med förslaget att stödja och uppmärksamma medlemsstaterna i att hitta aktiva insatser som ökar övergångarna från långtidsarbetslöshet till sysselsättning. Särskilda mål är att öka andelen långtidsarbetslösa som får aktivt stöd, säkerställa kontinuitet och stärka samarbetet inom länderna mellan relevanta offentliga eller privata aktörer som svarar för aktiveringsstöd, förmåner och sociala tjänster. Ett mål är även att öka effektiviteten i de insatser som riktar sig till långtidsarbetslösa och till arbetsgivare.

Medlemsstaterna rekommenderas att uppmuntra ökad registrering och att det aktiva stödet för långtidsarbetslösa stärks. Kontinuiteten och samordningen mellan de relevanta tjänsterna bör garanteras. Både de insatser som riktar sig till de långtidsarbetslösa och de som riktar sig till arbetsgivarna behöver bli effektivare. Ett arbetsintegrationsavtal bör ingås med alla registrerade långtidsarbetslösa, senast efter 18 månaders arbetslöshet. För att underlätta för och ge rådgivning till stödmottagarna bör samordnade tjänster erbjudas via en enda kontaktpunkt.

Kommissionen betonar vikten av en strategi för individanpassade tjänster som kombinerar intensivt stöd med resultatuppföljning och fokus på arbetsgivaren, som därmed väntas bidra till att öka övergångarna till sysselsättning och förbättra matchningen av långtidsarbetslösa med olika arbetstillfällen. Vidare efterlyser kommissionen aktivt deltagande av arbetsgivare i samarbete med myndigheterna. Det skulle, enligt kommissionen, kunna förbättra utbudet av tjänster som arbetsgivarna kan ta del av men också ge dem riktade ekonomiska incitament. Kommissionen lyfter fram Europeiska socialfonden som har en viktig roll när det gäller bland annat vuxnas utbildning i syfte att minska arbetslösheten.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget till rådsrekommendation har inte någon direkt inverkan på svenska regler. En rådsrekommendation är en politisk viljeyttring från rådet. Det är

1.4 Budgetära konsekvenser/Konsekvensanalys

Rådsrekommendationen har, enligt kommissionen, i sig ingen direkt inverkan på EU-budgeten eller medlemsstaternas budget. Enligt kommissionen får dock den föreslagna rekommendationen konsekvenser för fördelningen av resurser på nationell nivå, särskilt till följd av omfördelningen av ESF-programmen.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar i stort kommissionens förslag till rådsrekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden. Regeringen delar kommissionens syn på frågans vikt, och anser att medlemsländerna kan lära av varandra för att minska långtidsarbetslösheten.

Det finns behov av att förhindra utslagning genom att rusta den arbetslöse, förbättra möjligheterna till utbildning genom ett livslångt lärande samt öka matchningsinsatserna för att därigenom minska långtidsarbetslösheten. En aktiv arbetsmarknadspolitik som leder till att människor har den kunskap och kompetens som efterfrågas är nödvändig.

Regeringens förhoppning är att rekommendationen kan bidra till att uppmuntra medlemsstaterna att hitta effektiva lösningar för att minska långtidsarbetslösheten. Samtidigt bör rekommendationen inte bli för detaljerad utan tillräcklig hänsyn måste tas till olikheter mellan medlemsstaterna, särskilt när det gäller förslaget om en enda kontaktpunkt. Vidare är det viktigt att rekommendationen inte leder till onödig administration eller överlappning med befintliga verktyg och processer för medlemsstaternas samordning av sysselsättningspolitiken. Ett effektivt samarbete inom Europa 2020-strategin, särskilt den europeiska sysselsättningsstrategin, är det främsta redskapet på EU-nivå för att stimulera medlemsstaterna att genomföra nödvändiga reformer för ökad sysselsättning och minskat utanförskap för kvinnor och män. Långtidsarbetslöshet kan leda till fattigdom och social utslagning. Regeringen värnar ett samhälle som håller ihop och där ingen ska behöva exkluderas ur gemenskapen. För regeringen är det viktigt att åtgärder inkluderar såväl sysselsättningsaspekter som jämställdhetsaspekter.

Regeringen ser positivt på att kommissionen uppmanar till åtgärder som stärker det individanpassade stödet till långtidsarbetslösa och som är inriktat på deras särskilda behov för att övervinna just individens speciella hinder för återgång till arbete. Regeringen ser också positivt på att kommissionen uppmanar medlemsstaterna att främja anställbarheten genom investeringar i

humankapital och lämpliga utbildningssystem, som är effektiva och ändamålsenliga och höjer kompetensnivån hos arbetskraften. Vidare är det positivt att kommissionen lyfter fram vikten av arbetsgivarnas aktiva deltagande i samarbete med myndigheterna för att förbättra matchningen av långtidsarbetslösas färdigheter och arbetsmarknadens behov.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas synpunkter är inte kända. Förslaget till rekommendation behandlas under hösten av EPSCO-rådet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget till rådsrekommendation har inte sänts ut på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund enligt förslaget är artikel 292 med stöd av artikel 149. Förslaget kan antas med kvalificerad majoritet i rådet. Europaparlamentet är inte medbeslutande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen tar upp subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Enligt kommissionen respekterar rekommendationen medlemsstaternas befogenheter och ger konkreta exempel på detta, i synnerhet genom att dra fördel av utbytet av bästa praxis. Rekommendationen tar även hänsyn till att olika nationella, regionala eller lokala förhållanden kan leda till skillnader i hur rekommendationen genomförs. Regeringen delar kommissionens bedömning.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget till rådsrekommendation kommer att behandlas i rådsstrukturen under hösten 2015 och ordförandeskapet planerar att lägga fram rekommendationen för antagande av rådet i december 2015.